

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی
معاونت غذا و دارو

**چگونه از بروز مسمومیت
ناشی از داروها پیشگیری
نماییم؟!**

معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دفتر تحقیق و توسعه
سال ۹۵

کلیه در فرد مسموم شود. به عنوان مثال مصرف خودسرانه داروی استامینوفن جهت درمان درد و تب بیش از مقادیر درمانی، منجر به صدمات کبدی خواهد شد. بنابراین ارجاع فرد مسموم به بیمارستان بسیار حیاتی است.

۸. در برخورد با فرد مسموم غیر هوشیاری که در کنارش بسته های داروی خورده شده وجود دارد، ضمن حفظ خونسردی خود و عدم القاء استفراغ در این فرد، بسته های دارویی را همراه بیمار به بیمارستان ببرید.

۹. در مسمومیت های عمدی با دارو، بهتر است در صورت هوشیاری فرد مسموم، نام دارو یا داروهای مصرفی و تعداد هر یک از آنها را از وی پرسید و به کادر درمانی اطلاع دهید.

۱۰. در اغلب مسمومیت های اتفاقی و یا عمدی با داروها، برای اطلاع از نحوه انجام اقدامات اولیه، هر چه سریع تر با شماره تلفن مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم ۱۴۹۰ و یا اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید.

منبع: ستاد مرکزی و مرکز ملی اطلاع رسانی داروها و سموم، سازمان غذا و دارو

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
معاونت غذا و دارو - دفتر تحقیق و توسعه

آدرس: تهران، خیابان ولی عصر، مقابل پارک ساعی، کوچه آبشار، پلاک ۴۷

تلفن: ۸۸۶۶۲۳۳۲ تلفن گویا: ۸۴۲۴۸ داخلی ۴-۶۳۱۳

پست الکترونیکی: RD_DFD@SBMU.AC.IR
WWW.SBMU.AC.IR

از طریق روشهای ذیل می توان از بروز مسمومیت های دارویی پیشگیری نمود:

۱. بهتر است داروهای بیمار افسرده و یا بیمارانی که تعادل رفتاری ندارند و یا افرادی که سابقه اقدام به خودکشی دارند را دور از دسترس ایشان قرار دهید و مراقبت دقیقی در خصوص میزان داروی مصرفی ایشان به عمل آورید.
۲. در سالمندان مسمومیت دارویی بسیار شایع و البته خطرناک است. تشابه ظاهری شکل داروها، ابتلا به فراموشی، عدم اطلاع از نام داروها، بی سوادگی یا کم سوادگی و یا خوانا نبودن مقادیر مصرفی دارو مندرج روی جعبه دارویی ممکن است منجر شود تا سالمندان عزیز داروی خود را به اشتباه یا بطور تکراری مصرف نمایند.
۳. برای جلوگیری از مسمومیت دارویی در سالمندان باید بر مصرف داروی افراد مسن خانواده نظارت داشته باشید.
۴. بهترین روش برای پیشگیری از خوردن دوز تکراری دارو، یادداشت کردن دفعات مصرف دارو و یا قرار دادن قرصها در داخل جعبه های مخصوص تقسیم بندی شده موجود در داروخانه ها (برحسب صبح، ظهر و شب و یا روزهای هفته) می باشد.
۵. داروها را در بسته بندی اولیه آنها نگهداری نمایید تا در صورت مصرف اشتباهی، قادر باشید اطلاعات لازم را در اختیار پزشکان قرار دهید.
۶. ایجاد استفراغ در مسمومیت ها تنها باید به توصیه پزشک باشد چراکه این عمل در برخی از مسمومیت های دارویی سبب وخامت اوضاع بیمار خواهد شد.
۷. مصرف مقادیر بالای بسیاری از داروها در اقدام به خودکشی، ممکن است در ابتدا علامت و نشانه خاصی نداشته باشد ولی وضعیت فرد مسموم به طور ناگهانی وخیم گردد و یا در آینده منجر به صدمات دائمی کبد و

۸. داروها را در بسته بندی اولیه آنها نگهداری نمایید تا در هنگام بروز مسمومیت بتوانید اطلاعات درستی را در مورد داروی مصرفی به پزشک ارائه نمایید.

چنانچه فردی در خانواده در حال درمان ترک اعتیاد می باشد، از دسترسی کودکان به داروهای درمان کننده اعتیاد مانند قرص یا شربت متادون جداً خودداری نمایید. مرگ بسیاری از کودکان و حتی بزرگسالان به دلیل نگهداری شربت متادون در یخچال مخصوصاً به دلیل تعویض بطری دارو با بطری داروهای دیگر و یا نوشیدنی های خوراکی و مصرف اتفاقی آنها صورت گرفته است.

شربت متادون به تنهایی در طی چهار سال اخیر منجر به یازده هزار مورد مسمومیت در کشور شده است. از این میان بیش از دویست مورد مرگ تنها ناشی از متادون بوده است که یازده درصد آن در کودکان بروز نموده است.

برای پیشگیری از بروز مسمومیت دارویی در کودکان باید به نکات ذیل توجه نمود:

۱. چنانچه در خانه کودک زیر ۵ سال دارید، حتماً داروها را در کمد های بالا، دور از دسترس و مجهز به قفل قرار دهید.

۲. مراقب باشید تا در هنگام بیماری کودک، دوز تکراری و یا داروی بیشتر از حد تجویز شده به کودک ندهید. به عنوان مثال برای کاهش تب در کودکان، داروی **استامینوفن** را بر اساس وزن و سن کودک و با مشورت پزشک و داروساز به کودک بدهید. مقادیر بیش از حد درمانی استامینوفن می تواند ایجاد مسمومیت نماید.

۳. داروهای مصرفی افراد خانواده را دور از دسترس کودکان نگهدارید. از قرار دادن دارو در کیف دستی پرهیز کنید تا مانع خورده شدن دارو توسط کودکان شود.

۴. داروهای خود را در مقابل چشم کودکان نخورید، چرا که کودکان از رفتار بزرگسالان تقلید می کنند و ممکن است دور از چشم والدین داروها را به دهان ببرند.

۵. اگر به کودک خود دارو می دهید به او تفهیم کنید که این دارو است و از کلماتی مثل آبنبات، شکلات و یا خوراکی استفاده نکنید.

۶. داروها خصوصاً داروهای خوش طعم مخصوص داروهای کودکان را از دسترس ایشان دور نگه دارید. ممکن است با استفاده از غفلت شما، کودک اقدام به مصرف دارو نماید.

۷. کودکان کنجکاوند و ممکن است زمانی که افراد سالمند فامیل در حال مصرف داروهای خود می باشند، کودکان اقدام به چشیدن و یا بلعیدن دارو نمایند. بنابراین برای پیشگیری از مسمومیت دارویی کودک دلبندتان، از والدین خود بخواهید داروهای مصرفی خود را دور از دسترس کودکان نگهداری نمایند.

به نام خدا

داروها یکی از خطرناک ترین عوامل مسمومیت زا در منازل می باشند. عدم توجه به میزان مصرف دارو، مصرف داروها در تاریکی، همراه با خواب آلودگی و مصرف خودسرانه داروها، همگی می تواند منجر به مسمومیت های دارویی شوند.

ضمن اجتناب از مصرف خودسرانه داروها، باید توجه داشت مقادیر بالای برخی از داروهای به ظاهر کم خطر، می توانند برای فرد خصوصاً کودکان و افراد مسن کشنده باشد. لازم به ذکر است شایعترین علت بروز مسمومیت در جهان، مصرف داروها بیش از مقادیر درمانی می باشد و هفتاد درصد از مسمومیت ها، مسمومیت های دارویی می باشد و هر سال بین ۵۵۰ تا ۷۸۰ نفر از هموطنانمان در اثر مسمومیت با دارو جان سپرده اند.

نزدیک به ۸۰ درصد مسمومیت های دارویی در کودکان اتفاقی و در اثر کنجکاوی کودک و یا اشتباه والدین و ۶۵ تا ۸۵٪ از موارد به صورت عمدی رخ می دهد.

